

# SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:  
 celoletno . . . . . K 24—  
 pol leta . . . . . 12—  
 četrt leta . . . . . 6—  
 na mesec . . . . . 2—

v upravnistvu prejeman:

celoletno . . . . . K 22—  
 pol leta . . . . . 11—  
 četrt leta . . . . . 5-50  
 na mesec . . . . . 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (1. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilne naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celoletno . . . . . K 25—  
 pol leta . . . . . 13—  
 četrt leta . . . . . 6-50  
 na mesec . . . . . 2-30

za Nemčijo:

celoletno . . . . . K 28—  
 za Ameriko in vse druge dežele:  
 celoletno . . . . . K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

## Prvi poraz.

Bienertovo ministrstvo je v večerajšnji seji poslanske zbornice doživel občuten poraz. Absolutna večina poslanske zbornice se je dvignila proti ministrstvu in vlada bi morala podati demisijo, če bi stala na stališču, da hoče voditi državno upravo samo toliko časa, dokler uživa zaupanje parlamenta.

Stvar je toliko večje važnosti, ker se je šlo za obrambo neodvisnosti sodnikov, tega največjega in najvažnejšega jamstva pravice v državi, za varstvo sodnikov proti nezakonitim uplivom od zgoraj in v bistvu za ohranitev neodvisne pravice v nasprotju s kabinetno justico.

Stvar je sledeča: Neka stranka je pri sodišču tožila ministra zunanjih del barona Aehrenthala na odškodnino. Višjesodni svetnik dr. Flesch je o tej tožbi odredil obravnavo. V skladu s predlogom ministra zunanjih del barona Aehrenthala je prišel sekijski šef v justičnem ministrstvu dr. Schauer k sodišču in je višjesodnega svetnika dr. Flescha priročil višjesodnega predsednika po klicu na odgovor, kako je mogel tožbo sprejeti in odrediti obravnavo in zakaj ni tožbe kar na kratko zavrnil. Dr. Flesch je izjavil, da je ravnal po sklepu senata. V skladu s stopa dr. Schauerja je potem senat vzel stvar novic v pretres in je sklenil tožbo zavrniti, češ, da sodišče ni pristopno razsojati o njej.

Naj bo že opravičen nazor, da je sodišče pristojno ali nazor, ki ga je zastopal tudi justični minister Hochenburger, da zaradi uradnih dejanj državnih funkcionarjev ni mogoče tožiti pri civilnem sodišču — to na noben način ni stvar justičnega ministrstva, nego stvar sodnih instanc. Zato je bilo vplivanje sekijskega šefa dr. Schauerja popolnoma protipostavno.

To postopanje je toliko bolj obsojati, ker se je dr. Schauer zavedal, da nima pravice vtičati se v to stvar. Minister baron Aehrenthal je namreč poslal nekega dvornega svetnika k dr. Schauerju z zahtevo, naj se reče na tožbo zavrne. Najprej je dr. Schauer zastopal stališče, naj minister zunanjih del pravilnim potom nastopi zoper tožbo, naj namreč vloži protest proti razpisu obravnave. Ker minister tega ni hotel storiti, je pa šel Schauer sam interveniral.

Jasno je kot beli dan, da je ta slučaj absolutno nedopustno vplivanje na neodvisnega sodnika.

To se je pri večerajšnji obravnavi tudi vsestransko poudarjalo, ne le od Slovanov, nego tudi od somišljenikov justičnega ministra Hochenburgerja, ki so bili skrajno neprijetno presenečeni, ko je ta minister zagovarjal in opravičeval postopanje sekijskega šefa dr. Schauerja.

Ker je dr. Stransky v tej zadevi vložil nujni predlog, je bilo po pravilniku za sprejetje treba dvetretjinske večine. Tega predloga seveda ni dosegel, ker so iz političnih nagibov glasovali proti njemu razni poslanci, katerih govorniki so v debati ostro in brez ovinkov obsojali postopanje justičnega ministrstva. Za nujnost pa je bilo oddanih 182 glasov proti nujnosti pa 150 glasov. S tem je bila nujnost pač odklonjena, toda absolutna večina poslanske zbornice se je izrekla zoper vlado in specialno zoper justičnega ministra Hochenburgerja.

To je občuten pozar, zaradi katerega vlada sicer neče odstopiti, ki pa je vendar velikega pomena.

## Iz poslanske zbornice.

Dunaj, 11. marca. Nekaj nenavadnega se je danes zgodilo v zbornici. Vsa zbornica brez razlike strank je enodušno glasovala za nujni predlog, ki ga je v imenu »Slovenske enote« staval dr. Šusteršič o bosanski agrarni banki. Redek dogodek je to, za to tem bolj značilen. Priča namreč, da so v obrambi proti prepotenci Madžarov vse stranke v avstrijskem parlamentu edine in da so presli tisti časi, ko se je pred Madžari tudi avstrijski parlament valjal v prahu. A še en dogodek je, ki ga je treba zabeležiti. Češki poslanec dr. Stransky je vložil nujni predlog radi intervencije justične uprave v civilnem procesu proti ministru zunanjih del baronu Aehrenthalu. Ta predlog, ki je bil naperjen direktno proti pravosodnemu ministru dr. Hochenburgerju, sicer ni dobil potrebne dvetretjinske večine, pač pa impozantno majoriteto: za predlog je namreč glasovalo 182 poslancev, proti pa samo 150. Dr. Hochenburger je torej dobil od zbornice nezaupnico in bi moral po običajih, ki so v navadi v vseh parlamentih razen v avstrijskem, iz tega glasovanja izvajati posledice. Dasi

torej »Slovenska enota« s tem svojim predlogom ni prodrla, vendar je takoj začetkom zasedanja zadala ministru dr. Hochenburgerju in z njim vsemu kabinetu občuten poraz. To je uspeh, ki ga mora vlada smatrati kot resen memento za vse svoje nadaljnje delovanje. Seja se je pričela točno ob 11. Ko je predsednik naznanil, da je dr. Luginja sprejel izvolitev za podpredsednika in da se volitve v odseke izvedo tekom seje, je odredil razpravo o dr. Šusteršičevem predlogu glede bosanske agrarne banke. Dr. Šusteršič je v daljšem govoru utemeljeval svoj predlog. Govornik je protestiral proti temu, da se je ogrski agrarni banki dal privilegij, da uredi kmetstvo vprašanje v Bosni na svojo roko. Jasno je, da bo banka vedela stvar urediti tako, da bo ji to neslo ogromne dobičke. Da ima ta banka namen pri urejanju kmetkega vprašanja napraviti izvrstno kupčijo, je razvidno že iz njenih pravil, ki pričajo jasno, da nima agrarna banka drugega namena, kakor madžarskim borznim spekulantom omogočiti, da bodo lahko bosanskega kmeta izsesavali do krvi. Ta pravila je skupni finančni minister baron Burian moral poznati in če je vkljub temu dal dovoljenje za ustanovitev take banke, je to naravnost škandalozno postopanje. S tem se ne bodo kmetje osvobodili, marveč odirali. Uvaževati je treba, da bo dežela morala mnogo žrtvovati za ureditev kmetkega vprašanja, vendar pa ne bo imela od tega sama nobenega dobička, zakaj ves dobiček se bo stekal v žep agrarne banke in madžarskih borznih spekulantov. Na ta način si bo Madžarska popolnoma pokorila Bosno, avstrijska državna polovica pa bo imela dvomljivo čast — plačevati. Gre se tu za eminentno avstrijske interese. Avstrija ni doprinesla ogromne denarne in človeške žrtve za to, da bi Bosna postala plen Ogrske in madžarskih spekulantov. Dr. Šusteršič je staval na vlado vprašanje, kaj je dosedaj storila in kaj misli v bodoče storiti, da prepreči ta atentat, ter zahteval od nje, da se brezobzirno in energično upre madžarskim težnjam Bosno gospodarsko podjarmiti Ogrski. Na dr. Šusteršičeva izvajanja je reagiral finančni minister dr. Bilinski, ki je v svojem dokaj medlem govoru obljubljal, da bo avstrijska vlada z vso odločnostjo varovala avstrijske koristi, sicer pa

pokazal, da ni o ogrski agrarni banki čisto nič informiran, saj mu niso znana niti pravila te banke. V imenu nemških nacionalcev se je v polnem obsegu pridružil dr. Šusteršičevim izvajanjem dr. Sylvester. Tudi socialni demokrat dr. Renner je pridružil izvajanjem svojih predgovornikov, obenem pa je protestiral proti lahkomiselnemu in površnemu načinu, kako se razpravlja o bosanskem in srbskem vprašanju. Pustolovsko politiko barona Aehrenthala ne more nihče, ki so mu pri srečanju državni interesi, odobravati. Vojna in naj bo še tako kratka in naj se vodi še proti tako slabemu nasprotniku, je vedno nesreča. Gotovo je, da vsi avstrijski narodi žele miru in da zlasti nečejo vojne s Srbijo, ker ima Avstrija dovolj vzroka tudi s to državo živeti v miru. Ker se je glavni pregovornik odpovedal besedi, glavni protigovornik pa ni bil navzoč, je predsednik odredil glasovanje. Dr. Šusteršičev predlog je bil soglasno sprejet. Ker je poslanec Klofač umaknil svoj nujni predlog glede uporabe agentov provocateurjev pri praški državi policiji, je prišel v razpravo nujni predlog dr. Stranskega o aferi Flesch-baron Aehrenthal. O tej aferi govorimo na drugem mestu. Dr. Stransky je v svojem govoru ostro napadel tudi ministra notranjih del dr. Haerdta, ki mu je očital, da je izdal tajen ukaz na okrajne glavarje na Češkem in Moravskem, naj pazijo na češke uradnike. Koncem njegovega govora so češki poslanci hrupno demontrirali proti Haerdtu. Vihar se je selegel, ko je minister izjavil, da takšnega ukaza ni izdal in da bi ga tudi ne mogel zagovarjati, ako bi ga izdal kdo drugi. K predlogu so govorili dr. Sylvester, minister Hochenburger, socialist Winter, Choc in Waldner. Generalna govornica sta bila dr. Glabinski proti, dr. Ofner za. Zbornica je nujnost odklonila, ker je za nujnost glasovalo 182 poslancev, proti pa 150. Čehi so izid glasovanja pozdravili z aplavzom in s klici: »Absolutna večina! Abzug Hochenburger! Abzug Bienert in Haerd! Demissionirajte!« Na to je zbornica pričela razpravljati o dr. Hajnovem predlogu glede preganjanje češkega časopisja. Koncem seje je poslanec Klofač zopet vložil svoj nujni predlog glede uporabe agentov provocateurjev pri praški državi policiji.

## „Slovenska enota“

Dunaj, 11. marca. V današnji seji »Slovenske enote« je poslanec Klofač staval predlog, naj se pravila v toliko spremene, da bo tudi njegovi stranki omogočen pristop v enoto. Klofaču se je naročilo, naj stavi pismen predlog, na kar se bo o spremembi pravil definitivno sklepalo v jutrišnji seji »Slovenske enote«.

Dunaj, 11. marca. Češka realista Masaryk in Drtina ter člani moravske ljudske stranke so bili pri današnji seji mladočeškega kluba navzoči kot hospitantje. V klub vstopijo te dni. Mladočeški klub bo Masaryka poslal kot svojega zastopnika v proračunski odsek.

## Ultimatum Srbiji.

Dunaj, 11. marca. Proti večeru se je izvedelo, da smatrajo v mednarodnih krogih zunanji položaj kot veličesen. Sodi se, da bo Avstro-Ogrska že v nekaj urah stavila Srbiji ultimatum glede odgovora na zadnjo intervencijo poslanika grofa Forgacha pri srbski vladi. Od tega odgovora je odvisno, ako se konflikt s Srbijo reši mirnim potom ali z orožjem.

## Pogajanja radi kompenzacije Srbiji.

Budimpešta, 11. marca. »Pester Abendblatt« javlja: O novi kompenzaciji za Srbijo se vrše pogajanja in sicer po tej le formuli: Turčija se bo na ruski nasvet izjavila za pripravljeno del sandžaka Novipazar prodati Srbiji. To ozemlje bo široko 20 do 30 kilometrov. Kupna cena bo znašala 1 milijon turških funtov. Ta kupčija se bo izključno izvedla med Srbijo in Turčijo. To ozemlje bo tvorilo protitežje proti avstrijskim aspiracijam na Solun. Srbski politik, ki je to stvar zaupal dopisniku imenovanega lista, je končno se pristavil: Mi nadaljujemo vojne priprave. Povejte javnosti, da je za nas dobro, da tu zapoveduje Rusija. Srbija se je popolnoma zaprla Rusiji.

## Ruski prostovoljci.

Carigrad, 11. marca. Včeraj se je peljalo preko Carigrada v Sofijo več sto ruskih prostovoljcev. Med temi je bilo 200 kozakov in 2 častniki. Te dni je aviziranih več parnikov iz Odeise in Kavkaza, ki bodo

## LISTEK.

### Belgrad.

Potopisne slike iz l. 1905. in 1906.

Napisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Vsak človek mora tu videti, da se Nemci širijo in da uspešno prodirajo na iztok in da se nahajajo tja do Save in Dunava v trdnih postojankah, iz katerih jih ne bode lahko izpodrinili. Slovenci smo itak razcepljeni in raztreseni po raznih deželah; Hrvati in Srbi na Ogrskem niso politično merodajni, le Hrvati v Banovini imajo nekoliko prostost roke. Ako hočemo torej kaj storiti in doseči, ne moremo se zanašati na državno moč, ker nam je ta moč protivna in ker ravno ta moč širi pangermanstvo. Ako hočemo kaj doseči, treba se nam upirati le na svojo moralno moč, kar pomenja, da nam je uporabiti zadnje sile. Taka predstava sicer ni zanesljiva; preslaba je, da odbije tako velikansko silo, kakršna je pangermanska, ki se naslanja na dve državni sili, Avstrijo in Nemčijo, ali ravno zato je potrebno, da ta predstava dobiva pomoč od svobodnih, balkanskih držav. Ne zabimo nikoli: ako pademo mi, pridejo na vrsto sosede.

V javnosti, izlasti na železnici vidimo jasno, koliko vpliva si je pridobila nemščina. Kdor se je vozil po Slavoniji, po Srbskem in Bolgarskem, zapazil je, s koliko močjo prevladuje nemščina. Po Srbskem in Bolgarskem ni še prodrla nemščina v širše sloje. Tod kriče na železnicih postajah mladi dečki: »Voda studena, voda studena!« V Mitrovici, ob Savi v Slavoniji slišimo že: »Friške vode!«, dalje v Vinkovcih: »Friške Wasser!«, a povsod po Slovenskem: »Frisches Boser!«.

### Po Slavoniji.

Potovali smo preko Zagreba naravnost do Zemuna. V Zagrebu smo večerjali, potem se odpravili na pot in vlak je drdral z nami dalje in dalje v črni noči. Ob zori se je razgrinjala pred nami lepa in bogata slavonska ravan. Priroda je ta del hrvaške zemlje bogato obdarila. In to reč čudo, da je Slavonija obljubljena dežela, v kateri je vse polno kruha. To vedo tuje, osobito Nemci in Madžari, ta znana »prekodravska bračca«. V zadnjih desetletjih so kar obsuli deželo. Od 134.000 Nemcev v Banovini prebiva jih največ v dolnjem delu Slavonije. A tudi Madžari so kar hipoma zasedli deželo. Njih je že 90.000 duš. To pač ni šala, kajti s temi tuji je treba računati. V Vinkovcih, Rumi, Indiji in v drugih mestih imajo Nemci svoje postojanje.

ke. V Indiji se na kolodvoru prodajajo nemške razglednice, na katerih je slika nemške šole v Indiji. V Rumi so Hrvati šele zdaj spoznali, da je njihova narodnost v nevarnosti. Tu so Nemci gospodarji občine. Da bi Hrvatje odvrnili ponemčevanje Rume, sklenili so zidati Narodni dom in prosijo, naj jim priskočijo v pomoč vsi Hrvati. Ali bode to pravo sredstvo, ne vem; mislim pa, da z narodnim domom ne zatro ponemčevanja. Izkušnje nas uče na Slovenskem, da so tu narodni domi lepa društvena naprava, ali da niso zavodi, ki bi preprečevali ponemčevanje. Edino sredstvo je gospodarska organizacija. Hrvati morajo gledati, da se polaste trgovine in obrta. Med Rumi iz Mitrovico sem se vozil s Hrvatim iz Rume in ta mi je pripovedoval, kako so bili tam do zdaj Nemci mirni in pohlevni; zdaj pa, ko so se gospodarski in gmetno utrdili, začeli so rogoviliti in delati pangermansko propagando. Nemci so trgovci in obrtniki in ako potrebujejo sotrudnikov, ne iščejo jih v Hrvatih, ampak jih kličejo iz Avstrije. Ako torej hočejo Hrvati premagati Nemce, morajo si osvojiti gospodarske postojanke.

Nemci imajo v Slavoniji časnikiarstvo, katero je strupeno, kakor nemški listi v Nemškem Gradcu. Imajo socijalno organizacijo. Takisto Mažari, ki so osnovali mnogo šol. Tako se »dela« nemška in mažarska

posest. Mažarski jezik si lasti pravice, katere ima le hrvaški jezik, a Nemci si že tudi domišljajo, da je njihov jezik deželni jezik. Sklepati pogodbu tu ni z nikomur. Bistroumni Jurij Križanič je že pred dvesto leti rekel: »Ne viruj Nimec ni Grku v Carigradu. Amen!« Danes bi se moral pristaviti: »Ni Mažaru in Slavoniji.« Amen.

### Belgrad.

Vlak se je počasi pomikal z zemskega postaje proti savskemu mostu in tedaj se nam je prikazala in nas pozdravila srbska prestolnica v svojem naravnem veličanstvu. Belgrad nas je očaral s svojo krasno lego. Mesto se razprostira po hribčku. V solčnem sijaju so se leskale hiše. V podnožju mesta teče mirna Sava, po njej hite parobrodi v Dunav. Ravno v podnožju starega in osivelega Kalemegdana izgublja se Sava v Dunav, ki nekoliko obkrožuje Belgrad. Na sredi mesta dviga se kraljeva palača, na njej je vihrala zastava, znamenje, da je kralj doma.

Bliskoma zavije vlak preko savskega mostu in stali smo na tleh petsto let zarobljene, a zdaj svobodne kraljevine Srbije. Na belgrajski postaji pričakovali so nas prijatelji in odposlanstvo. Po srčnih pozdravih zapustili smo postajo. Ni nam trebalo razkazovati prtljage, carinski uradniki so nas puščali dalje govoriti: »Slovenci! Izvolite, gospodo!«

Nastanili smo se po hotelih, potem pa so nas Srbi vodili po mestu in po okolici.

Dolgi petsto let je zdihovala Srbija v turškem robstvu in Belgrad je toliko mučnih let vladal polumec. Ravnokar (1906) je poteklo 44 let, odkar je Turek zapustil Belgrad. Leta 1876—1878. izvajevali so si Srbi neodvisnost. Srbija je postala svobodna, a leta 1882. se je proglasila za kraljevino. Malo časa uživa Srbija svobodo, v toli kratkem času ne morejo se čudeži zgoditi, vendar je priznati, da je mlada kraljevina silno napredovala. Še pred tridesetimi leti bil je Kalemegdan pust, a danes se razprostira po njem krasen park. Leta 1867. je zapustila Belgrad turška posadka za vekomaj. Nekdaj močna trdnjava Kalemegdan razpada in ruši se. Tu na Kalemegdanu, kjer so Turki natikali Srbe na kole, rasejo danes drevesa in ni več sledu o nekdanjem trpljenju. Belgrad ima danes evropsko lice. Le par turških hiše je še spomin turškega bivališča. Kalemegdan je do ločena usoda, kakršno imajo stare razvaline. V njem, kakor v Topčideru, izprehajajo se hudodelci iz vse kraljevine. Bode jih kakih 2000 nesrečnih duš. Četudi so šele leta 1829. dobili prvi stol v Belgradu, vendar se danes ne pogrešajo udobnosti velikomestnega življenja.

(Dalje priložiti.)

imeli na krovu izključno ruske prostovoljce, ki hite v Srbijo. Splošno se sodi, da dejstvo, da ruski prostovoljci že trumoma hite v Srbijo, kaže na to, da je vojna ne le neizogibna marveč je že na pragu.

## „Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb, 11. marca.

Omi razpravni dan. Nadaljuje se zasliševanje Adama Pribičevića; samo to traja že šest dni in bo trajalo še dva dni. Na zahtevanje obtoženca se mu pokaže original pisma soobtoženemu Oreščaninu. Obtožene izpove, da je bil vedno abstinent in razširjevalec Dostojevskega nazorov. Oreščanin je bil vedno pošten človek, a nekoliko lahkomišeln. Ko je bil zaradi svojega političnega prepričanja premeščen v zakatno vas, se je vdal pijadi. Pribičević se je z njim seznanil in ga pripravil do tega, da je obljubil začeti novo življenje. Pismo, ki je ima sodišče v rokah, je pisano v tistem času. Obtožene je spominjal v pismu Oreščanina na njegove obljube, da se poboljša in na življenske ideale.

Odvetniki, časniki in občinstvo poslušajo obtoženčeva izvajanja z največjo pozornostjo in globoko ginenostjo, državni pravnik pa pravi, da je obtoženeec fantast in fanatik.

Obtoženeec: Drž. pravnik se pač ni nikdar poglobil v problem modernega človeka. Jaz se duševnih muk bolj bojim, kakor telesnih, ki samo utrjuje dušo. Zato sem vsled dolge ječe le krepkejši in mirnejši.

Drž. pravnik: Literatura je na vas slabo vplivala (Veselo med občinstvom na stroške drž. pravdnika.)

Drž. pravnik pokaže na to obtoženou listek, ki se je pri njem našel in na katerem je zapisano „Srb se ne boji Hrvata“ ter ga vpraša, kako se to stinja z njegovo večkrat poudarjeno ljubeznijo do Hrvatov.

Obtoženeec pove, da je te besede nekeje slišal in si jih je zapisal kot dokument neumnosti šovinistov, kar potrjuje dejstvo, da je na listek zapisal „non plus ultra“.

Konstatiralo se je, da se obtoženec pri preiskavi ni pokazal original tega listka.

Obtoženeec pove dalje, da je kot pravnik v „Srpskem kolu“ dajal kmetom brezplačno pravniške svete. Od tod naslovi kmetov, ki so jih pri njem dobili. Kmetov je vedno nasvetoval, naj zemlje ne dajo iz rok, marveč naj se je dokupujejo, ker se bo tako utrilo (ironično) „carstvo Dušanovo“!

Drž. pravnik konča vpraševanje z izjavo, da smatra dokazanim namen, odrgati hrvatske dežele od monarhije. Nastavil pravi, da njegova kronika pravi, da ima tudi drugih dokazov za „veleizdajstvo“.

Zdaj so prišli do besede zagovorniki. Dr. Hinković zahteva, naj se čitajo od vlade odobrena pravila raznih društev, in pesem „Što čutiš, Srbije tužni“ iz zbirke, ki jo je vojaška oblast odobrila v kateri pesmi se Srbi spominjajo na slavno Kosovo polje. Dalje naj se čita obsodba zagrebskega sodišča iz l. 1895. zaradi žaljenja srbske zastave, iz katere sodbe se vidi, da se je „srbska“ zastava razobesila na „srbsko“ pravoslavni cerkvi; končno naj se čita organ Rauchove vlade „Ustavnost“, ki v neklih člankih konsekventno go-

vori o srbsko pravoslavni cerkvi. Dr. Hinković je omenjal pravde v Tridentu pred 20 leti, kjer so bili obtoženi ljudje, ker so nosili visoke škornje, češ, Italija ima tako obliko. Obtožba stoji na stališču negacije Srbov.

Dr. Hinković poudarja, da je vsa obravnava izključno po krivdi drž. pravdnika prišla na drugo polje in je zahteval, naj se čitajo dokumenti, ki bodo pojasnili od državnega pravdnika zagovarjano teorijo, da „Vlahi“ in „Srbi“ niso eno in isto. Državnega pravdnika je to spravilo v zadrego, nakar se je čitalo dotične dokumente.

Po preditjanju konstatira dr. Hinković različna kršenja postav od strani predsednika in drž. pravdnika. Po postavi se morajo obtežilni dokumenti predložiti obtoženou; to se ni zgodilo. Dalje hoče ta sodni predsednik in drž. pravnik iz časnikiških člankov konstruirati veleizdajstvo, ko spadajo članki vendar pred poroto.

Predsednik: Vzemem Vam besedo.

Dr. Hinković: Konkretiziram svoj predlog; ker spadajo članki „Srpskega Kola“ pred poroto, jih sodišče ne sme vpoštevati.

Predsednik in nekateri v-tantje: To vas nič ne briga.

Sodišče je potem odklonilo predloge: 1. naj se prebera akti iz leta 1905 glede obsodbe zaradi žaljenja srbske zastave; 2. da se ne sme o drugem razpravljati, kakor o tem, kar obsega obtožnica; 3. da se članki „Srpskega Kola“ ne vpoštevajo, ker spadajo pred poroto.

## Glasba v Celju.

„Glasbena šola“ ljubljanske „Glasbene Matice“ v Celju — priredila je dne 7. marca t. l. svoj prvi koncert. Za kulturni razvoj Slovenstva pomeni to dejstvo nič manj nego mejnik med staro in novo glasbeno dobo v Celju, saj je „Gl. Matica“, dasi že ustanovljena meseca novemb. l. 1908 še le s tem koncertom premagala vse predsodke in ovire in dobila splošno zaupanje pri muzikalnih in nemuzikalnih.

Še le s tem koncertom dobila je pravo življensko moč in še le s tem koncertom bila je ustanovljena definitivno.

Kako je bilo dosedaj? Imel smo instrumentalno godbo in petje, in v te namene dovolj društev in odborikov, a kaj smo dosegli? „Narodna godba“ zadostovala je pri plesih in bo v ta namen potrebna tudi še v novi dobi — bila je vsikdar na razpolago pri drugih koristnih narodnih prireditvah, a nikdar se ni povzdignila do kake višje kakovosti.

Petje nasprotno je dosegalo tu pa tam kvalitativno visoko suopnjo; doseglo in postavilo je leta 1905 rekord s tem, da je nastopilo z dvajsetimi jako težavnimi novimi komadi v moškem in mešanem zboru s 60 pevci in se je pelo veseskozi z pravim duševnim t. j. umetniškim čustvovanjem. A ta pevski uspeh izgubil je kakor „tata morgana“ prav kmalu.

Petje potapljalo se je v malomestnih razmerah v stalnem „decreasingu“. Končno bilo ga ni nič več.

Kar smo torej v stari dobi pogrešali najbolj: bila je v instrumentalni godbi kakovost v vokalni pa stalnost.

Tam nedostatom odpomoči, poklicana je „Gl. Matica“. Prvi korak je storila s tem, da je najela novo učno moč, ki se ima pešati izključno z glasbo. Pridobili smo jo v osebi ravnatelja g. Adolfa Feixa, ki je tudi pri tem koncertu pokazal, kaj premora.

Pokanal je, da umetnost ne leži v kompliciranih težkih komadih, temveč v načinu, kako se izvaja skladba, bodisi lahka, bodisi težavna. Vsi komadi izvajali so se tako, da je tudi glasbeno manj isobrazen poslušalec razumel — ako je le pasljivo poslušal — duševno smer dotične skladbe.

Tako je prišel do veljave humor v njegovi skladbi „gosa na goslih“ (krstil jo je tako prijatelj Vodlak v momentu humorističnega razpoloženja), dalje cerkveno pobožno prosoče razpoloženje, liki molitev v „Largo“ od Händla, starodavne skladatelj. Tako je uspeła krasna uspravanka iz opere „Poljub“, klavir liki zibelka, gosli liki otroček zaspanček, ki jedva zaspi, a se zopet prebuj, dokler ne zaspi na skrajnem krasnem pianissimo. Tako je bilo prišlo do veljave tudi razpoloženje kakor v sibajoci se barki v „Barcaroli“ iz „Hofmanovih povesti“ in veličastni spreved kraljice Sabe iz opere „Merlin“ poln najkrajnejših veličastnih akordov, ki napravijo takoj utis, da take akorde možno je pisati le čisto posebno nadarjenemu skladatelju in pisal jih je Goldmark, ogrski žid sedaj že 70 let star, ki se je povzpел od priprostega trgovskega uslužbenca do lavorjevih vencev prvih svetovnih korifej.

Vse te skladbe je g. Feix za naše razmere in material priredil, oziroma instrumentacijo popravil in so nje govi popravki vplivali naravnost kot komentar skladbam.

Čez vse pa je učinkovala velikanška slovanska skladba B. Smetane: „Moja domovina“. Smetana, ki slovi danes po celem svetu, živel je v najbednejših razmerah — niti postelje ni imel in ko je nekoč naprosil svojega založnika, naj mu posodi en goldinar stare „sajna“ veljave, ga ni dobil — revež je od bede in prevare znorel. Danes pa služijo založniki z njegovimi skladbami milijone — dokaz koliko so vredni godbeni umotvori in kako malo se ceni skladatelje — lumpe, „te norce“!

Simfonija „Moja domovina“ spisana za veliki orkester, izvajala se je na štirih klavirjih in harmoniji. Polna duševne sile, upliva kakor pesniško delo ali galerija sli celot folkloristiška studija. Polna je najkrajnejših efektov, vidiš v njej cel razvoj reke Vltave od njene zibelke do njeni smti v reki Labi. Izvirek — kako srčkan, valčki čez kamenčke — pride drugi izvirek, hitita složno naprej, drvenje, naraščanje in šumenje, ki postane sčasoma grandiozno: Imitirano je strašno vrvenje brzih Vltave pri Sv. Ivanu blizu Kuhle. Sedaj se ob bregovih Vltave v krasni mesečni luči — harmonij — kako krasno! Vile, kako si igračkajo! In sedaj hajdi na kmečki ples, že ti pristna češka godba vzdiguje pete! Reka narašča — postane mogočna — mraz ti leti po hrbtu, jadraj s reko vred ob krasnih, velikanških kontraptistiško izpeljanih motivih Višehrada mimo Prage — a sedaj ožnost — kako topeča srce! Robec iz šepa — ostani zdrava „matička Praga“! — Smrt na septimnem akordu!

Cela skladba traja 16 minut, ako je ispeljana pravilno in ni trajala za sekundo dalje ali krajše — dokaz, kako natanko je bila nastudirana vsaka notica preračunjena z skoro neverjetno natančnostjo in s vsem tehničkim rafinamentom.

Preciznost pa se ni kazala le v tej skladbi. V vseh so bili piani, forte, crescendo in desorecendi do skrajnega pianissima ravno tako krasno ispeljani kakor tehnična uporaba instrumentov. Vsakemu, bodisi tudi nemuzikalnemu moralo je ugajati, kako enakomerno so goslači vodili svoj lok, cel večer, vedno vsi istočasno z lokom nazvor in zopet istočasno navzdol.

Odlikovale so se dame na klavirju s posebno krepkim, izrazovitim fiao nuanciranim sviranjem; mlada gospa Mina Feix, ki se je hitro zvišala v pcklie svojega gospoda so-proga, in gospice Dora Bergmann, Mila Serneo, Marica Vašič in Zdenka Vrečko.

Vse so nastopale z gracioznostjo, kar ni malo vplivalo na skupen, estetičen užitek. Mladi gospod Radovan Brenčič odlikoval se je kot solist na goslih. Poleg teh so igrali 4 goslači prve gosli in 6 goslačev drugo vijolino, zastopani je bil tudi čelo in bas. Pri vseh koncertantih opazili smo, da je njih znanje dobilo pod vodstvom g. Feixa končen lik in duševno skupnost. Vse to je vezal v harmonično celoto tudi g. Juri Detiček, ki je igral harmonij in ima v „Matici“ čisto posebne zasluge. Jako zadovoljni bili so stariši mladih koncertantov, ki so imeli za denarne žrtve mnogih let najlepše zadoščenje še le s tem koncertom. Hvaležno občinstvo priredilo je g. Feixu prisrčne ovacije celo še pozneje, ko je prišel v svoj hotel.

Katerim ne ugaja „višja glasba“ bili so elektrizirani od narodnih pesmi v kitici „českých narodních písní“ in s tem dejstvom je bojazen, da ne bi postalo delovanje „Matice“ privlačno za „široko maso“, temveč bi ugajalo le „posameznim ljudem“ (glej „Narodni dnevnik“) — postala menda neutemeljena.

Mi smo mnenja, da dolžnost „Matice“ ni zabavati, temveč učiti, vendar bo tudi v zabavnem oziru storila gotovo več nego svojo dolžnost.

Koncert bil je dobro obiskan prihodnjč bo pa še sigurno bolj, ker je postalo zanimanje za „Matico“ veliko in bo pri prihodnjem koncertu uastopila „Matica“ s peškim zborom pod vodstvom g. Feixa.

Pri tem na svidenje!

Dr. Anton Schwab.

## Dnevne vesti

V Ljubljani, 12. marca

— **Shod narodno-napredno stranke v Škofji Loka** bo v nedeljo, dne 14. marca t. l., ob 4. popoldne v gostilni na „Štemarjih“. Dnevni red: O deželnem zboru krajskem in političnem položaju sploh bo poročal deželni poslanec Ciril Pirc, o ustanovitvi politične organizacije za sodni okraj Škofja Loka pa deželni poslanec dr. Karel Triller. Pozivamo somišljenike iz Škofje Loke in nje okolice, naj se tega shoda v čim največjem številu udeležijo!

— **Trgovska in obrtniška zbornica.** Trgovinski minister je potrdil izvolitev Josipa Lenarčiča za predsednika in Ivana Mejača za pod-

predsednika trgovske in obrtniške zbornice.

— **Krajska hranilnica odpoveduje posojila.** Kakor se nam poroča iz Gradača, je odpovedala ondi nemška Krajska hranilnica posojila za poldrugi milijon. Motivira to odpoved s tem, da nujno potrebuje denarja vsled neprestanih dvigov!

— **Procente dajo nekateri ljubljanski nemškutarski trgovci** svojim odjemalcem. To je vzrok, da se marsikdo vsede na te vabljuje procente. Nihče pa ne pomisli, da ga ti procenti drago stanejo. Naj navedemo dokaz! Te dni je bilo kupljeno v neki nemški trgovini platno po 60 vinarjev v meter in slovenska kupovalka — čast taki zavednosti! — je dobila tri procente. Kupila je platno 10 metrov, kar je stalo 6 kron ali po odbitih procentih 5 K 82 v. Ko se je pregledalo blago od ljudi, ki se razumejo na platno, se je konstatiralo, da ravno te kakovosti blago stane v drugi trgovini 48 vinarjev meter, da to velja pri Slovenou samo 5 K 80 v, če vzameš 10 metrov. Iz tega sledi, da je bilo platno kupljeno pri Nemcu 1 K 02 v. dražje plačano, dasi je kupovalka tam dobila še tiste lepe tri procente. Kakor s platnom tako se prodajajo tudi druge reči „s procenti“, pri tem se pa vse toliko dražje zaračuna, da plača kupovalec ali kupovalka kupljeno 20 procentov dražje, nego bi je, če bi je kupila drugod. Zdaj naj si vsak izračuna, kje je boljše kupovati svoje potrebščine.

— **„Češki narodni svet“** je sklenil, da se bo nujno predsednik dr. Vratislav Černý udeležil Gajeve slavnosti, ki bo julija ali avgusta meseca v Krapini, istotako, da dopiše več delnic za „Gajev dom“, končno, da pozove „Društvo slov. časnikařev“, naj priredi svoje letošnje zborovanje o priliki letošnjih Gajevih slavnosti v Zagrebu. Nas Slovenec se tiče Gajeva stoletnica mnogo bolj nego Čehov; zato se je nadejati, da bo odziv med nami mnogo številnejši. Pojasnila dajeta g. dr. Stjepan Ortner, blagajnik „Matice Hrvatske“ v Zagrebu, in dr. Fr. Ilesič v Ljubljani.

— **Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj** je imelo v sredo zvečer v gostilni gosp. Rudolfa Skulja, „pri Amerikancu“ svoj letni občni zbor. Ker je predsednik g. Anderwald vsled preselitve v Gorico odstopil, in ker je bil tudi podpredsednik g. Frančič jazdran, otvoril ob 9. uri drugi občni zbor, ker prvi ni bil sklepčen, najstarejši odbornik gosp. Bergant, predstavil vladnega zastopnika, o. kr. komisarja dr. Trnovca, ter pozdravi kot gosta navzočega deželnega poslanca in podžupana g. dr. Tavčarja. Društvo je delovalo v preteklem poslovnem letu pred vsem na gospodarskem polju ter pridobilo prebivalcem šentjakobskega okraja marsikatero korist na pr. v zadevi razsvetl ave, cestne železnice, zgradbi mosta čez Ljubljaniou v Prulah itd. Udeležilo se je tudi volilnega boja pri deželnozbornskih volitvah. Priredilo je vsaj vsak mesec enkrat društveni sestanek, na katerem je bil pogovor o gospodarskih in drugih potrebah okraja. Poročilo se vzame na znanje. Zapisnik zadnjega občnega zbora, ki ga prečita tajnik gosp. Zupančič, se odobri. Blagajnik gosp. Golob poroča, da je društvo imelo v ustanovnem letu 1908 dohodkov 1107 K, izdatki pa so znašali 579 K 79 vin., med temi darilo Ciril-Metodovi družbi v znesku 20 K in ravno toliko prispevek za spomenik septembrskim žrtvam in za ranjence. 450 K je naloženih v Kreditni banki, ostalo pa v blagajni. Nato se je izvolil odbor, ki se je pozneje konstituiral sledeče: predsednik obč. svet. Bergant, podpredsednik Plankar, tajnik Ekar, namestnik Jesenko, blagajnik Kopitar, namestnik Rode, odborniki pa Petrin, Švigelj, Zajc in Bratuš; namestniki: Golob, Čadež, Skulj, Pogačnik in Stare; revizorji: Majcen, Zupančič in Likozar. Pri slučajnostih se je priporočalo, da naj ima društvo vsak mesec prvo sredo društveni sestanek, tretjo sredo pa odbor svojo sejo. Sestanki naj se vrše vsakokrat v drugem lokal. Ker glasom pripisa mestnega magistrata o dovoljeni ustanovitvi društva vlada smatra društvo za politično, ni potrebna izpremembra pravil v tem zmislu. Ko je na to š. g. Bergant pozivljial k vztrajnemu delovanju odbora in članov, je zaključil občni zbor. V nato sledeči odborovi seji se je določilo dan prihodnjega sestanka na dan 29. t. m. ob 8. zvečer v gostilniških prostorih gospoda Lovra Sarca na Karlovski cesti. Nato se je razvil nepriljen razgovor, v katerem je pred vsem g. dr. Tavčar, kot odposlanec eksekutive narodno-napredne stranke v imenu eksekutive pozdravil navzoče člane ter priporočal pred vsem delo na gospodarskem, pa tudi na političnem polju. Enako so izvajali tudi člani društva, poudarjalo se je pred vsem, da je nujno potrebna šola na

## Študentovskih ulicah.

Ljubljanska povest.

(Dalje.)

XV.

Grofica Lichtenbergova je bila izborna komedijantka. Ko ji je njen brat naznanil, kar je vsled priznanosti grofice Lici vedela, da namreč ljubi Heleno in se hoče z njo poročiti, se je delala, kakor bi bila silno presenečena. Najprej svojim lastnim ušesom ni hotela verjeti, tako da ji je moral Leon še enkrat razložiti svoje namene. Na to se je delala ogorčeno in razžaljeno, obsula je Leona z najhujšimi očitki in ga končno s povzdignjenimi rokami prosila, naj opusti to misel.

„Ti nisi dovolj premožen, da bi si mogel dovoliti tako norost,“ mu je naposled rekla, a tudi jaz nisem v položaju, da bi ti mogla pomagati. Tvoja dolžnost je, da se oženiš bogato in da spraviš ime Plassov do sijaja in veljave. Kaj pa bo iz tvojih bodočih otrok, če se poročiš z dekletom, ki še poštenega krila ne premore. Otroci iz tega zakona se bodo pač imenovali po tebi, a berači bodo in sramoto bodo delali častitljivemu imenu tvojih dedov. Vedno sem mislila, da se poročiš samo s kako aristokratinjo. Če ti že nič ni na tem, kakega roda je tvoja žena, potem vsaj glej, da dobiš bogato ženo. Ti si vendar resen in prevdaren mož, kot tak moraš pred vsem gledati kako

zagotoviš bodočim svojim otrokom blagostanje in srečo...“

„In pri tem naj popolnoma pozabim na svojo lastno srečo,“ je trpko vzkliknil Leon. »Hvala ti, ljuba sestra, na teh svetih. Jaz sem se moral pač odtujiti svoji rodovini, ker ne morem pritrčiti tvojim nazorom. Sebe in svojo srečo naj žrtvujem, da bodo morebitni moji potomci srečnejši kot jaz. In kdo ti je rekel, da je ravno denar pogoj sreče? Meni vsaj se to ne zdi, niti se mi zdi potrebno, da bi jaz moral skrbeti za sijaj svojega imena še čez grob. Za to naj skrbje moji potomci, kakor skrbim jaz sedaj. Ne, za to, kaj bo ali naj bi bilo po moji smrti, za to jaz ne bom skrbel. Res, da nisem bogat, a priznati mi moraš, da sem štedljiv, da pametno gospodarim s svojim skromnim imetjem in da ne zahtevam mnogo od življenja. Torej bom že izhajal, ne predobro, pa tudi ne preslabo. Sicer pa ljubim Heleno resnično in to je zame odločilno.“

Grofica Lichtenbergova je pač še poskušala spreobrniti svojega brata, a ker ga ni mogla prepričati, je kmalu odnehala s svojimi prizadevanji. Bila je lena in se ni rada razburjala. Rekla si je, da je vsak sam kovač svoje sreče in če se hoče Leon že po vsi sili potopiti v beraštvo, naj se potopi, saj bo sama imela mirno vest, da je na vse načine poskušala preprečiti ta zakon.

„Stori kar hočeš,“ je nevoljno rekla, ko se je naveličala prerekanja, „a to ti povem, da te Helene ne bom

nikdar priznala za svojo svakinjo. Tebi ni nič na tem? No, potem je vse v redu. Le nikar ne pozabi, da boš pač ti moral prestopiti v krog svoje žene, ker njej ne bo dovoljen pristop v naše kroge. Za to ti jamčim jaz, ne glede na druge. Tista družba ti bo gotovo ugajala. Stari Knific, tista tolsta ženska, ki je bila pri izletu v Podpeč v Helenini družbi — saj se spominjaš? — tisti rdečelčni mesar ali krčmar — res, prav čedna znanstva boš imel.“

„Nikar ne govori tako! Ko postane Helena moja žena, bo občevarje s temi ljudmi seveda nehalo, toliko laglje, ker popeljem svojo ženo s seboj.“

„Kaj? Ti hočeš ostati pri vojakih? Ti hočeš Heleno popeljati seboj na Italijansko in jo vlačiti seboj od garnizije do garnizije. In to v sedanjih časih, ko so tla tamkaj tako vroča, ko se pripravlja revolucija in je vojna s Piemontom neizogibna, ko vsak čas kakega oficirja zavratno umore in kako oficirsko ženo zavratno zastrupijo. Mislila sem, da odložiš svojo šaržo in da ostaneš doma.“

„Kaj še! Oficir sem in to ostanem, že ker ljubim svoj poklic in ker je moje imetje preskromno, da bi se mogel posvetiti brezdelju. Tiste težave, ki jih nanese služba oficirskim rodovinom na Italijanskem, bo pa Helena ravno tako prenesla, kakor druge oficirske žene. Morda še laglje. Zdravo, pametno in delavno deklet je, resnega značaja in ljubi me

resnično. Zato jo vzamem pa naj bo to svetu prav ali ne. Gre se za mojo srečo in tu mi je malo mar, kaj drugi mislite.“

Ko je grofica Lichtenbergova o tem pogovoru z Leonom poročala svoji prijateljici grofici Lici, se je ta hudobno nasmehnila in rekla: »Vzlic temu upam, da se Leon s to prebrisanko ne poroči.“

„Leon je silno svojeglav in je popolnoma odločen, da to stori. Zdi se mi, da si šteje v častno dolžnost, izpolniti dano obljubo in da ga Helena te obljube ne bo odvezala, je pač več kot naravno.“

„Kdo ve...“, je menila grofica Lici. »Na vsak način te prosim, vplivaj na Leona še dalje, kolikor moreš, jaz pa poskusim svojo srečo pri Heleni. Saj bi govorila tudi z Leonom samim, a ga nikdar ne dobim. Pri meni se več ne prikaže. Od predstave živih podob ga ni bilo več pri meni in tudi na cesti ga nikdar ne vidim.“

Kakor je bilo grofici Lici sicer neprijetno, da se je je Leon izogibal, vendar ji je to dajalo ugodno zavest, da še ničesar ne ve o njenem pogovoru s Heleno. Poznala ga je dosti dobro in vedela je, da bi ji bil prišel povedat svoje mnenje brez ovinkov, če bi vedel, kar je o njem govorila napram Heleni. Vedela je tudi, da bi ji Leon tega nikdar ne odpustil. Tako pa je upala, da zmaga naposled vendar le in iz tega upanja je zjemala potrpežljivost, s katero je čakala na odločitev.

Priloh, omenjalo se je potrebo postaje  
ne železnice pred oekvijo sv. Flo-  
jana š z ozirom na mnogobrojen  
poset ljubljanskega Gradu po tujih  
in druge take stvari. Vsekako je upati,  
da bo društvo z novim odborom na  
delu prav uspešno delovalo v procvit  
lentjakebskega okraja.

**Politično, gospodarsko in izo-**  
**pravno društvo za vodmatiki**  
okraj vabi tem potom svoje p. n.  
člane na letošnji občni zbor, ki se  
vrši v soboto, dne 18. t. m. v gostil-  
niških prostorih gospe Ane Babnikove  
v Zalokarjevih ulicah št. 3. Začetek  
točno ob 8. Zeleti je obilne udeležbe.

**Koncert „Glasbene Matice“.**  
Zanimanje za nedeljski koncert raste  
od dne do dne. Velezanimiva bude  
za prireditve vsekako že radi tega,  
ker nastopi na koncertnem odru gđ.  
Prelesnikova kot domačinka ter  
obenem prva in edina Slovenka, ki  
bo klavir kot glavni predmet na kon-  
servatoriju absolvirala. „Matica“ hoče  
s takimi prireditvami v prvi vrsti dati  
priliko domačim umetnikom in umet-  
nicam, da nastopijo v javnosti, kar  
je gotovo z veseljem pozdraviti. Za-  
stopan bo tudi naš mladi skladatelj  
Sajnovič, in sicer nastopi s dvema te-  
atorskima samospesovoma s spremlje-  
vanjem orkestra. Kot interesantno  
slovensko noviteto je beležiti Hipoli-  
tov Ivanova suito „Iveria“, ki obsega  
temata ter narodne motive iz krajin  
Gruzije (nekdanje „Iverije“ — od tod  
ime „Iveria“). Prvi stavek izraža do-  
motožje pregnane kraljice (carjevine  
Ketevani) v izgnanstvu, drugi stavek  
obsega eno najbolj razširjenih narod-  
nih pesmi ob zibel (uspavanko).  
Tretji stavek obsega motive narodnih  
plesov, plesne pesmi, takozvane „lez-  
ginke“, in sicer armenske in dage-  
stanske plesne pesmi. Zadnji, četrti  
stavek, pa je zopet bolj bojnege zna-  
čaja ter obsega koračnice starih Gru-  
zinov in zaradi kontrasta tudi bojne  
pesmi perzijske. — Iz skrbno in iz-  
brano sestavljene sporeda se vidi,  
da je glavni smoter „Glasb. Matice“  
gojiti domače skladbe ter pesmi.

**Umrli je danes g. Mihael Čer-**  
**nivec, o. kr. pol. agent v p. Pogreb**  
se vrši v nedeljo popoldan ob 4 iz  
tukajšnje deželne bolnice.

**Slovo višega poštnege kon-**  
**trolorja Grošlja.** Včeraj dopoldne se  
je poslovil upokojeni višji poštni kon-  
trolor Grošelj od svojega urada in  
tovarišev. Slovo je bilo nad vse gin-  
ljivo in prirščno. Ob 11. so se zbrle  
v okusno ozaljšani ravnateljski pisarni  
deputacije iz raznih oddelkov, nakar  
se je v izbranih in iskrenih besedah  
poslovil od njega g. ravnatelj Leban.  
Poudarjal je, kako je višji kontrolor  
Grošelj nad 30 let uspešno in ne-  
umorno deloval na tem zavodu in  
vzgojil skoraj ves naraščaj uradnikov  
in uslužbencev. Tudi njega samega  
veže prijetna dolžnost, da ga še po-  
sebe zavalji, ker ga je za njegovega  
ravnateljavanja tako vestno in krepko  
podpiral. Sklenil je z željo, naj bi  
užival sad svojega vzglednega in  
uspešnega delovanja še dolgo dolgo  
vrsto let vesel in zdrav v zaslužnem  
pokoju. Vidno ginjen se je zavaljal  
višji kontrolor Grošelj za prisrčno  
slovo, proseč, naj ga ohrani vse v  
prijateljskem spominu. — Zvečer so  
mu priredili tovariši banket v „Iliriji“,  
da se poslovio od njega. Banketa se  
je udeležilo 50 tovarišev z ravnate-  
ljem Lebanom na čelu. Poveljeval  
ga je pa ljubljanski oktet. Vrsto napit-  
nic je pričel oficiojal Podgornik,  
ki je poudarjal, da velja ta dvojni  
častni večer vzornemu tovarišu in  
značajnemu rodoljubu Grošlju. Od-  
hajajočemu iz njih srede, da se pro-  
cul negotiis oddahne od naporne po-  
štne službe, mu želi v imenu vseh še  
veliko jasnih in veselih dni, ki naj  
mu jih bliži spomin na dneve, sredi  
njih prežite. Ponese naj s seboj za-  
gotovilo, da mu ostane med tovariši  
lep in trajen spomin. Ta sestanek pa  
— je nadaljeval govornik — ne velja  
samo njegovemu slovesu, ampak po-  
častiti ga hočejo tudi za njegovo vi-  
soko odlikovanje. Če je kdo zaslužil  
odlikovanje, ga je on. S tem, da so  
počasne tiste lepe in odlične last-  
nosti, ki ustvarjajo njegovo indivi-  
dualnost. Poleg deloljubnosti je od-  
likovano tudi njegovo značajno rodo-  
ljubje. Slavljenec nam je živa priča,  
kako ni treba pretvarjati značaja in  
zatirati v sebi žarke ljubezni do rodne  
zemlje, če hoče kdo kvišku do časti  
in imena. Kako pojmuje slavljenec  
pravo domoljubje, to izpričuje čislana  
njegova rodina, ki nosi v vsem svo-  
jem delovanju pečat osetove narodne  
odločnosti. Naposled tudi govornik s  
tem odlikovanjem počašeno tudi  
čustvo kolegialnosti, ki je v tako  
odlični meri vkoreninjeno v njegovem  
arou. Slavljenec ni smatral nikogar  
pod seboj, ampak vsak mu je bil  
enakovreden tovariš, ki je stal tik ob  
njem. Raduje se tega redkega dogodka  
in mu sakiče preprosto, a odkrito-  
srčno slovensko čestitko: „Živio!“ —  
V imenu podružnice društva poštinih  
uradnikov je govoril nje predsednik  
oficiojal Mayer, na kar se je slavljenec  
v dolgem lepem govoru zahvalil za  
vse te ovacije, ki jih ni pričakoval.

Po drugih krajih pa so se ga brzo-  
javno spominjali bivši njegovi tovariši.  
**Društva slovenskih trgovskih**  
**sotrudnikov za Kranjsko** s sede-  
žem v Ljubljani drugi občni zbor bo  
v nedeljo, dne 28. t. m. ob pol 10. v  
steklenem salonu hotela „Lloyd“. Ker  
je dnevni red, ki se je poslal vsem  
gg. članom, jako važen, prosí odbor  
sigurne udeležbe!

**Rezervni častniki in kadetje,**  
kateri imajo strokovno znanje o av-  
tomobilizmu, — isurjenje v vožnji  
sami ni neobhodno potrebno — se  
sprejmejo mesto k navadnim orožnim  
vjam meseca maja v 4 tedenski kurz  
avtomobilskega kadra, in se dodele  
po dovršenem kurzu tehničnemu voz-  
nemu oddelku. Prošnje letos do 20.  
sušca, za naprej pa do konca pro-  
sinca pristojni vojaški oblasti.

**V oznanilo spomladi nam je**  
poslal g. Robert Dientl iz Dola pri  
Ljubljani popolno razvitega krepkega  
rjavega hrošča.

**Razpisano.** V petkovi številki  
„Slov. Naroda“ berem pod zgornjim  
naslovom: „Dalje je prosto drugo  
učno mesto na ljudski šoli v Mrzlem  
polju, prošnje do 29. sušca na okrajni  
šolski svet v Postojni.“ Kakr kraj  
Mrzlo polje pod okrajnim šolskim  
svetom v Postojni sploh ne obstoji  
in ker nam je znano, da je 2 učno  
mesto na naši šoli na Studenem prazno,  
razvidimo, da se hoče lepo staroslo-  
vensko ime naše vasi paditi, proti če-  
mur odločno protestiramo. Če  
so že nekdanji graščinski priganjači  
skvasili za naš kraj nemško spake-  
dranko „Kaltenfeld“, za katero ime  
se nobeden ne zmeni, kakor kak staro-  
kropiten birokrat, ni potrebno, da bi  
ge to spako na slovenski jezik pre-  
stavljali. Torej one gospice, ki menijo  
za omenjeno mesto prositi, naj pro-  
sijo za učno mesto na Studenem  
pri Postojni. Radostno bodo spre-  
jete večje klavirja in jim je mogoč  
postranski zaslužek 300 K.

**Išče se dedič po 23. prosinca**  
zamrli Mariji Kromar roj. Arko  
iz Dolenje v vasi 99, katera je za-  
pustila premoženje svojemu sinu Ja-  
nezu Kromarju, drugemu sinu Ignaciju  
Kromarju pa ničesar. Bivališče obeh  
je neznan in se pozivljata, da se te-  
kom enega leta zglasita.

**Potepuh Ivan Frakelj,** ki se je  
izdajal za usmiljenega brata, je pri-  
stojen v Oviše in ne v Radovljico.

**V Ratočah in Kranjski gori**  
je padlo pretečni teden toliko snega,  
kolikor ga ne pomni najstarejši  
ljudje. Ves promet je stal skoro 10  
dni, oviran bo pa do pomladi. Škoda  
imajo zlasti lesni trgovci.

**Razpisane vojaške ustanove.**  
14 mest po letnih 400 kron do smrti,  
je razpisanih iz ustanove mase An-  
ton in Ivan Polak pl. Treu-  
muth za potrebne invalidne častnike  
od IX. čin. reda nazaj. Prošnje do  
31. sušca pristojni vojaški oblasti.

**Bolniška blagajna v Zagorju.**  
Dne 7. t. m. se je vršil v Zagorju  
občni zbor bolniške blagajne. V pra-  
vilih je baje določeno, da se ima  
občni zbor sklicati v Litijo, pa to nič  
ne dene, saj hodijo litijski odposlanci  
radi na svoje stroške v Zagorje. Ob-  
ravnava se je tudi glede prememb  
pravil, naj bi se uradna doba nače-  
lništva podaljšala od 2 na 4 leta. Od  
37 navzočih glasovalo je 23 za pre-  
membo pravil v navedenem smislu.  
Gospod načelnik Čobal je konstatov-  
val, da je predlog sprejet. Sedaj pa  
vstane neki odposlanec ter trdi, da  
je treba tu, — kar menda ni res, —  
dvetretjinske večine, da pravila tako  
govore. Nevoljno vzklizne gospod na-  
čelnik: „Ah, kaj pravila!“ — Ker se  
je potem še od več strani trdilo, da  
je treba dvetretjinske večine, dal je  
načelnik stvar še enkrat na glasov-  
vanje in se je oddalo za predlog 26  
glasov. Dalje se je predlagalo, naj bi  
stek arji ločeno od drugih obrtnikov  
volili svoje odposlance, kateri pred-  
log pa gospod načelnik ni dal na  
glasovanje. Ta predlog je bil sicer  
dopusten, a če bi bil sprejet, bi ne  
šlo več vse tako gladko, kot dosedaj,  
torej je dobro, da se ni dal na gla-  
sovanje. Nove volitve se bodo vršile  
letos dva meseca prej, kakor pred  
2 leti. To ima svojo dobro stran v  
tem oziru, ker pride na pomlad v  
Zagorje precejšnje število tujih de-  
lavcev, kateri bi tudi imeli volilno  
pravo za bolniško blagajno, in le ti  
delavci bodo oproščeni od volitve.  
Če jim bode pa to prav, se ne ve.

**Vinski semenj.** Novoustanov-  
ljena podružnica o. kr. kmetijske  
družbe štajerske za brežiško okolico  
priredi v sredo dne 31. marca t. l.  
od 9. ure naprej v prostorih „Narod-  
nega doma“ v Brežicah vinski semenj.  
Vinogradnikom iz okolice, osobito iz  
bizelskih, pišečkih in sromelskih go-  
rio, bode ta dan ponudena prilika,  
svoj izborni vinski pridelek po pri-  
merni ceni spravijo v denar. Ker je  
železniška zveza od vseh strani v Bre-  
žice ugodna, nadejati se je, da se  
tega vinskega semnja udeležijo veliko  
število kupcev, posebno gostilničarjev,  
ki znajo ceniti klišatno kapljico od  
blizu in daleč.

**Stavka rudohepev v Škalah** je  
končana.

**Ljubavna tragedija.** V Gradcu  
je snodi ustrelil 20letni monter Andrej  
Kavčič svojo ljubico Ivano Puttner.  
Krogla je za sedela v senec. Bila je  
na mestu mrtva. Kavčič se je nato  
ustrelil v glavo, ne da bi se sadel  
smrtno. Teško ranjenega so prepe-  
ljali v bolnico usmiljenih bratov.

**Valec propira z ženo** se je v  
Opčini 42letni posestnik Franc Karis  
na hlevu obesil.

**Lloydov parnik „Tyrol“** je pri-  
peljal dunajskega trgovca Hermana  
Mayerja in Nikolaja Capozzaro  
iz Mirna pri Gorici, katera zasleduje  
sodišče radi goljufije. Prvega se pri-  
jeli v Kahiru, drugega pa v Aleksan-  
driji. Ptička sta že precej daleč od-  
letela s svojim plenom.

**Škregalasta se v neki gostilni**  
v Trstu 51letni Principato in lju-  
bica Benečanka Deluka. Ona mu je  
vrgla v svoji vročernosti v obraz  
kozarec, on pa jo je ustrelil s samo-  
kresom v desni bok. Oba so prepeljali  
v bolnico, odkoder gre on v kratkem  
v zapor, ona pa bo bržkone rani pod-  
legla.

**Za 550 krom čevljev** so po-  
kradli neznan vlomilci v prodajalni  
Josipa Donda v ulici Barriera vecchia  
št. 15 v Trstu.

**Ubogi avstrijskih vojakov na**  
Laško se vedno bolj in bolj ponav-  
ljajo. V laških novinah se bere skoro  
vsak teden o avstrijskih vojaških be-  
guncih, katere so na Laškem ujeli.  
Največkrat jih prisili lakota, da se ali  
sami prijavijo, ali pa jih zasačijo pri  
prodaji avstrijskih predmetov, kakor  
orožja, službene obleke i. dr. Begunce  
izroče navadno vojnemu sodišču v  
Veroni, kjer na vprašanje, zakaj da  
so pobegli, navajajo večinoma vsi  
kot vzrok slabo hrano in kruto ne-  
znosno ravnanje.

**Zanimivosti prijetih svedrov-**  
**cev.** Predmet vseh večerajšnih govorov  
po mestu je bil splošno le o prijetih  
svedrovcih. Po policiji zbujejo pre-  
bivalstvo v sosednjih hišah je vest o  
vlomu in aretaciji naglo razširilo in  
tako je že dopoldne krožil po trgu  
roman o „ravbarjih“. Koliko je bilo  
pridejanega, koliko pomanjkljivega in  
zaokroženega, si je lahko misliti. Ra-  
dovedneži so hodili k Bahovu ogle-  
dovat nalomljeno blagajno, na magi-  
stratu so pa želeli videti lopova Celo  
o „Triestinih“ so vedeli povedati, ki  
so vsled te aretacije ušli v Šiško.  
Ljudje so že nestrpno čakali večernih  
listov. Policija ju je po zaslišanju ob  
5 popoldne oddala deželnemu sodišču.  
Ahac je prvotno hotel nekaj simulirati,  
a se je kmalu premislil. Drug na dru-  
gega sta metala krivdo. Prvi povzro-  
citec noče biti nobeden. Kakor smo  
že poročali, sta dne 14. januarja t. l.  
skupno pobegnili iz zagrebških za-  
porov in se zatekla k Ahacovi ženi.  
Ko sta izvedela, da ju išče orožništvo,  
sta se skrivala po gozdih in med tem  
časom nabavila vlomilno orodje. V  
Ljubljani nista bila še nikoli. Pred  
kratkim sta pa sklenila, da jo obiš-  
četa in sicer z namenom, da bodeta  
kaj vlomila, in tako sta se predve-  
rčajnjem ob pol 3. popoldne pripe-  
ljala semkaj in izstopila na južnem  
kolodvoru. Kot praktična v svojem  
obrtu, sta šla takoj v mesto ter si  
ogledovala trgovine, katera bi bila  
bolj pripravna za vlom. Ko prideta  
do Bahovčeve, sta od daleč nekoliko  
postala, in ker sta videla v njej ve-  
liko zalogo moke in promet s stran-  
kami, sta sklenila, da se polotita svoje  
sreče tu. Da pa bi ju kdo ne motil,  
sta šla na Grad, kjer sta ostala do  
6. zvečer. Ogledavši si lepo okolico,  
sta prišla potem zopet na Sv. Jakoba  
trg ogledovat, kje je v trgovini bla-  
gajnica in kam sploh dajejo izkup-  
ljeni denar. Ko sta s tem končala,  
sta pri nekemu branjevu nakupila  
salami in kruha, potem pa zopet šla  
na Grad, kjer sta se splazila na ke-  
glišče gostilne „Na osojah“. Tam sta  
povečerjala, potem pa je eden zaspal,  
drugi pa čul. Ob pol 1. zjutraj sta  
zopet odšla naravnost proti Bahovčevi  
hiši, kjer sta vežna vrata odklenila  
in zaklenila v vitrihi in tako tudi ona  
iz veže v trgovino vodeča. Nato sta  
pričela z „delom“. Najprvo sta se lo-  
tila predala pri mizi, kjer sta dobila  
do 25 K drobiža. Eden je bil s tem  
plenom zadovoljen, češ, bolje je, da  
greva, bodeva še nekaj časa ishajala,  
no, potem se pa posreči drugod. Toda  
drugi se ni dal pogovoriti in je toliko  
časa uplaval na svojega tovariša, da  
sta se lotila blagajne, ki je bila vsled  
stražnikov pozornosti za nju osodna.

**Nesreča na železnici.** Včeraj  
je v Trbovljah pri premikanju voz s  
stroja padel kurjač Karel Drobec in  
se na nogah, glavi in rebrih tako po-  
škodoval, da so ga morali prepeljati  
v deželno bolnišnico.

**Delavsko gibanje.** Včeraj se je  
z južnega kolodvora odpeljalo v Ame-  
riko 40 Hrvatov, 30 Mac-doncev in  
13 Slovencev. V Hob je ob 60, v  
Inomest 88, v Celovcu pa 52 Hrvatov.

**Izgubljeno in najdeno.** Fran-  
čiška Benedičeva je izgubila tolar za  
5 K. — Šolska učenka Julija Gergo-  
ričeva je izgubila denarnico s 8 K. —

Sluškinja Ana Novakova je izgubila  
5 K denarja. — Mehanik Fran Fritsch  
je našel denarnico, ključavničarski  
vajenec Avgust Zupančič pa ročno  
torbico s manjšo vsoto denarja.

**Uradne vesti.** Javna dražba  
hiše št. 136 v Žužemberku s  
sraven spadajočim posestvom se vrši  
6. maja ob 10. dopoldne pri sodnji  
v Žužemberku. Posestvo je cenjeno  
na 3095 K. najmanjši ponudek znaša  
1547 K 50 vin. — Upniki, kateri  
imajo terjati od zapuščine žel. asi-  
stenta B. Tekavca iz St. Petra na  
Krasu, naj se zglase zadnji čas do  
5. malega travna, ker sicer zgube  
svoje pravice, rasun če jim pristojna  
kaka zastavna pravica.

**Današnji list** ima prilogo kon-  
fekcijske trgovine O. Bernatovič,  
Ljubljana, Mestni trg.

## Drobne novice.

**Operna povka S. Wade** iz Be-  
rolina je zanetila ogenj v svojem sta-  
novanju, da bi dobila precej visoko  
zavarovalnino.

**Nesreča na železnici.** Pri vrodu  
v Szepliget je zdrsnil stroj došlega  
poštnege vlaka. Stroj, poštni in želez-  
niški službeni voz so popolnoma raz-  
biti, od obojega je več ranjenih, kurjač  
pa je mrtev.

**Ruski car** je pomilostil generala  
Stössla, kateri je bil zaprt v Petro-  
gradu radi veleizdaje.

— Za rusko baltiško brodovje  
je dovolila ruska duma v tajni seji  
7.485.000 rubljev. — Pa pravijo, da  
Rusi nimajo denarja.

— Zaroka na plesu. Pri Slaven-  
skem plesu v Sofiji je privedla ab-  
solvirana teničarka gđ. Benev, k  
mizi svojih staršev mladega gospo-  
da, s katerim sta se na plesu sezna-  
nila, nalila kozarce, ter pozvala star-  
še, da mu napijo, kot njenemu zaro-  
čencu ter ga vpriči vseh poljubila.  
Hočeš, nočeš, starši so se morali uda-  
ti in v par dneh je bila poroka. —  
Sicer ameriškansko, toda mogoče je,  
da bodeta bolj zadovoljna kot oni, ki  
že leta in leta pred zakonom ljubim-  
kajo.

## Razne stvari.

\* Gieshüblska slatina. Uprava  
teh studencev poroča, da se vrši za-  
jemanje in razpošiljanje znane rud-  
ninske vode „Gieshübl-Sauerbrunn“  
vkljub strogi zmrlini v polnem ob-  
segu. — Zajetje novih studencev se  
je popolnoma posrečilo kar bo goto-  
vo zanimalo tudi obiskovalce, ki obiš-  
čejo po leti izvor te neprecenljive  
zdravju tako ugodne kovinske vode.

\* O nahodu. Mnogo razširjeno  
mnenje, da je nahod „zdrav“, in da  
hud nahod prepreči lahko druge bo-  
lezni, je pomotno. To izhaja že iz te-  
ga, da je vsak nahod več ali manj  
spojen z mrzlico. V premenjih slu-  
čajih pa nahod niti ni nenevaren,  
zlasti pri otrokih in pri osebah s  
slabo konstitucijo. Zato velja za va-  
žno higienso načelo, da je vsakemu  
nahodu takoj izpočetka zajetje pot.  
V ta namen se rabi Forman, ki so ga  
zdravniki označili za naravnost ide-  
alno sredstvo proti nahodu. Poseb-  
nost njegovega učinka je to, da hi-  
poma povzroči olajšanje v glavi in v  
nosnicah. Učinek je resnično prese-  
netljiv.

## Telefonska in brezjavna poročila.

Poslanska zbornica.

**Dunaj, 12. marca.** Današnja seja  
poslanske zbornice je bila dokaj ži-  
vahnja. Ko je jel govoriti k nujnemu  
predlogu dr. Hajna glede preganjanja  
češkega časopisja pravosodni minister  
dr. Hochenburger, je nastal med Čehi  
silen vihar. Češki radikali so kričali:  
„Hamba, ven z njim, včeraj je dobil  
neznaupnico, a se še vendar oklepa  
ministrskega stolčka! Hochenburger  
degraduje časopisje. On se opira na  
volhuna Nastiča. Poveljnik vseh špi-  
oljev, naj si imenuje Nastiča za svojega  
sekijskega načelnika.“

Ko se je hrup nekoliko polegel,  
je Hochenburger nadaljeval svoj govor.  
Svedea je branil konfiskacije čeških  
listov ter se rogaj Čehom, češ da  
zaplembe vse vprek potrjujejo  
češki sodniki. — Dr. Zahradnik je  
imel dolg govor, v katerem se je pri-  
toževal, da smejo nemški listi, ne da  
bi jih zasledovalo drž. pravdnštvo,  
najpogostje žaliti Čeha, Slovence in  
sploh Slované. Ko sta govorila že  
Frank in Bielohlaweck, se je debata  
zaključila. Nujnost predloga je bila  
odklonjena. Nato se je vnela debata  
o Klofačovem nujnem predlogu glede  
uporabe agentov-provocateurjev pri  
praški državni policiji. Seja še traja,  
kdaj bo prihodnja, še ni določeno.

Ministrski svet.

**Dunaj, 12. marca.** V nedeljo se  
skliče skupni ministrski svet. Ogrski  
ministri predsednik dr. Wekerle  
pride semkaj. Pred sejo ga sprejme  
cesar v posebni avdienci.

Za izjemo stanje v Zagrebu.

**Zagreb, 12. marca.** (Pos. brz.  
„Slov. Nar.“) Vzpričo uličnih pobojev,  
ki so jih inscenirali frankovci proti  
koaliciji in Starčevićevi stranki in v  
katerih je bilo nad 20 oseb ranjenih,  
je državna policija izdala prepoved  
nositi orožje. Kdor bi se pregrešil  
proti tej naredbi, ima pričakovati ob-  
družno kazen. V javnosti se naredba  
živahno komentuje. Sodi se, da hoče  
s tem vlada ščititi Frankovo stranko,  
ki je s svojim postopanjem ki je  
povzročil krvavi konflikt, izzvala silno  
ogorčenje v vseh prebivalških slojih.  
Nadalje zatrjujejo, da je dr. Frank  
namenoma vprizoril krvave spo-  
pade, da bi nudil vladi povod za pro-  
glasitev prekega sode. Vladi bi namreč  
bilo zelo dobro došlo izjemno  
stanje v Zagrebu in sicer radi „vele-  
izdajniškega“ procesa. S tem bi bilo  
vladi omogočeno, da bi lahko ener-  
gično nastopila proti domačemu časopis-  
ju, pred vsem pa proti vladnim  
krogom skrajno neprijetnim inozem-  
skim dopisnikom.

**Pritožba angleških častnikov v**  
**Zagrebu.**

**Zagreb 12. marca.** (Poseb. brz.  
„Slov. Nar.“) Dopisniki angleških  
listov vlože pritožbo pri angleškem  
poslaniku na Dunaju, ker jim vlada  
konfiskuje cele oddatke iz njihovih  
brozjavnih poročil v „veleizdajniškem“  
procesu. Vlada postopa pri tem tako  
„nobel“, da niti ne obvesti dopisnikov  
o inhibiranju, še manj pa, da bi jim  
vrnila plačane pristojbine za inhibi-  
rane besede.

**Zavleči hočejo „veleizdajniški“**  
**proces.**

**Zagreb 12. marca.** (Poseb. brz.  
„Slov. Nar.“) Zagovorniki se prito-  
žujejo, da hočejo gotovi krogi neme-  
noma zavleči „veleizdajniški“ proces.  
Zaslišanje prvoočitelca Adama Pri-  
bivičeva traja že 6 dni. Ker je še 52  
drugih obtožencev, bi samo zaslišanje  
vseh teh trajalo skoro eno leto, ako  
se bo vsakega obtoženca zaslišavalo  
malodane teden dni. Zagovorniki so  
mnenja, da se proces namenoma za-  
vlačuje, in sicer z vednostjo bana  
barona Raucha, o katerem je posla-  
nec dr. Surmin s svojo interpelacijo  
v peštanskem parlamentu dokazal, da  
je udeležen pri tem procesu in da  
vpliva na tok obravnave. Rauch hoče  
s tem zavlačevanjem zagovornike, ob-  
tožence, javnost in časopisje utruditi  
in zmanjšati javni interes za raz-  
pravo.

Iz narodne skupščine.

**Belgrad, 12. marca.** (Pos. brz.  
„Slov. Nar.“) Poslanik Žujovici je v  
včerajšnji seji narodne skupščine sta-  
vil na ministra dr. Milovanovića vpra-  
šanje, ako je ruska vlada res napra-  
vila kake korake, da bi Srbijo pri-  
slila k odnehanju v bosanskem vpra-  
šanju. Dr. Milovanović je odgovoril,  
da so od nekaj časa sem, zlasti od-  
kar je bil podpisan avstro-turški spo-  
razum, nastali dokaj napeti odnošaji.  
Dasi tega ni provzročila Srbija, ven-  
dar je to poostrenje položaja napo-  
tilo velesile, da store primerne kora-  
ke, da se odstrani nevarnost vojne.  
Najprvo so velesile nameravale inter-  
venirati na Dunaju in v Belgradu,  
kasneje pa so odločile za posredovanje  
samo v Belgradu. Ker bi pa ta ko-  
rak žalil Srbijo v njenem dostojan-  
stvu, je ruska vlada na se prevzela  
nalogo, naj se v prijateljskem tonu  
informira pri srbski vladi, kaj da ona  
želi, ter jo pozvala naj svoje želje  
formulira v posebni spomenici. Srbija  
je nato precizirala pravno smisel svojih  
zahtev naglašujoč, da konsekvence teh  
zahtev niso take, da bi mogle izzvati  
krvav spor z Avstro-Ogrsko; naspro-  
tno Srbija želi, da se z rešitvijo tega  
vprašanja zagotovi trajen mir v Euro-  
pi. Poslanik Žujović je izjavil, da je  
zadovoljen s pojavom, rekoč: Od-  
govor srbske vlade je bil moder, so-  
daj so navrsti velesile, da pokažejo  
svojo modrost in pravičnost.

Evropska konferenca.

**Rim, 12. marca.** V diplomatskih  
krogih zatrjujejo, da je evropska kon-  
ferenca že zagotovljena. Na konfe-  
renci se bo razpravljalo samo o kon-  
cesijah, ki jih ima dati Avstro-Ogrska  
Srbiji in Črni gori.

## Poslano.

Podpisani vljudno naznanjam sl.  
občinstvu in vsem svojim dosedanjim  
naročnikom, da bom tudi v bodoče  
vodil svojo obrt nadalje kakor doslej  
in se bom trudil, vsakemu postreči  
v vseh v mojo stroko spadajočih  
predmetih s točnostjo in dobro po-  
strežbo ter po nizkih cenah. Prosim  
slav. občinstvo, da se ni potreba ovi-  
rati na zlobne laži, ki jih trosijo po  
po mestu, češ, da so mi vse orodje  
prodali in da mi sploh ni mogoče  
več izvrševati svoje obrti. Toliko v  
pojasnilo. 1040—2

S spoštovanjem se priporočam

**Žan Belič**

kovski mojster na Tržaki cesti  
št. 7 in 9 v Ljubljani.

## Žitne cene v Budimpešti.

Do 11. marca 1909.

### Termin

|                         |          |         |
|-------------------------|----------|---------|
| Pšenica za april 1909   | za 50 kg | K 13.76 |
| Pšenica za oktober 1909 | za 50 kg | K 11.81 |
| Rž za april             | za 50 kg | K 10.42 |
| Koruzna za maj          | za 50 kg | K 7.57  |
| Oves za april           | za 50 kg | K 8.80  |

### Efektiv.

Nespremenjeno

## Meteorološko poročilo

Vikna nad morjem 308-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

| marc | Cas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v °C | Vetrovi   | Nebo      |
|------|----------------|-----------------------|------------------|-----------|-----------|
| 11.  | 9. zv.         | 730.2                 | 1.8              | sl. jug   | oblačno   |
| 12.  | 7. zv.         | 728.1                 | 1.4              | sl. jug   | megla     |
|      | 2. pop.        | 728.0                 | 4.9              | sl. zahod | del. obl. |

Srednja včerajšnja temperatura 2.4°, norm. 2.8° Padavina v 24 urah 5.3 mm.

## Zahvala.

Za obilne dokaze srčnega sočutja povodom prebriske izgube našega predobrega soproga, oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

## Antona Rovška

gostinčarja in posestnika

kakor tudi za častno spremstvo draga rajnika k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo.

Osobito pa se iskreno zahvaljujemo sl. požarni brambi na Viču, sl. Olepševalnemu društvu v Rožni dolini ter darovalcem krasnih vencev. Presrečna hvala!

V Ljubljani, 12. marca 1909.

1079 **Zalujoči ostali.**

## Zahvala.

Za iskreno sočutje med dolgo boleznijo kakor tudi ob smrti nepc-zabnega soproga, oziroma očeta, brata in svaka, gospoda

## Jvana Demšarja

kovaškega mojstra in hiš. posestnika

dalje častit. g. očetu Bonaventuri za tolažbo med boleznijo, čast gosp. kanoniku Šiški, čast gosp. župniku Janku Šiški, čast g. prof. Pengovu za sočutje in tolažbo, slav. pevskemu društvu „Ljubljanski Zvon“ za v srce segajoče žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev, za častno in štev. lno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku izrekata tem potom v lastnem kakor tudi v imenu sorodnikov najtoplejšo zahvalo. Bog bodi vsem obilen plačnik!

V Ljubljani, 12. marca 1909

**Rodbini Demšar-Šiška.**

## Mesečna soba

s posebnim vvhodom, v I. nanstr., se odda s 1. aprilom na Dunajski cesti št. 8. 1082-1

## Strojnik

za parno lokomobil 50 HP se sprejme takoj ali s 14. marcem. 1000-3

Ponudbe je poslati upravnistvu „Sl. Nar.“ pod „Strojnik 50 HP“.

## Razne prevode

iz nemščine v slovenščino, iz tiskovin, pisem in drugih tiskovin, uskrbi ceno v tej stroki izvešban aradnik.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

## Župnika Kneippa

edino pristna

## lasna voda iz kopriv

Najboljše, tisočkrat preizkušeno toaletno sredstvo proti izpadanju las, prhljaju itd. V steklenicah po K 120, 2 in 4 krone.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Pristna samo s sliko in podpisom 4577-3 Pf. Kneipp.

Proda se 1012-3 prostovoljno radi smrti posestnika

## mlin in žaga

v dobrem stanju pod ugodnimi pogoji blizu železniške postaje.

Več se izve pri gosp. Jožetu Kraljiču v Domžalah

Št. 1836/V. u. 10 6 3

## Ustanove za invalide.

Pri ljubljanskem mestnem magistratu je izpraznjenih 5 mest ustanov za kranjske invalide, vsako po 63 K na leto.

Do teh ustanovnih mest imajo pravico bivši vojski, ki so vsled vojaške službe postali nesposobni za delo in zaslužek, in so ubogi ter lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest morajo biti opremljene z dokazili o stanju, starosti, uboštvu, vedenju in vojaškem službovanju ter nesposobnosti za delo in zaslužek in jih je vlagati

do 20. aprila t. l.

pri podpisnem mestnem magistratu ali pa pri pristojnem o. kr. okrajnem glavarstvu.

**Mestni magistrat Ljubljanski**

dne 2. marca 1909.

## Vabilo

1065

## redni občni zbor

Posojilnice v Trebnjem

ki bode

v nedeljo, 28. marca 1909

ob 3. popoldne

v združni pisarni.

### Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Izvolitev računskih pregledovalcev.
4. Služajnosti.

**Načelstvo.**

## 10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo K 6.50.

Vred ugodnega ogromnega nakupa se odda za to nisko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črni ali rjavih na trakove s močno zbitimi podplati, najnovije oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vel 4 pari samo K 6.50.

Za naročitev sadostuje dolgost 1056

Raspolaganje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.

Neugajajoče rad samemjam

## Zahvala.

Za vsestransko izraženo nam srčno sočutje povodom prebriske izgube našega preljubega očeta in starega očeta, gospoda

## Lovro Ulčarja

c. kr. višje deželne sodnije svetnika v p., viteza Fran Jožefovega reda, imetnika vojaške in civilne jubilejne spominske kolajne

kakor tudi za toli časteče številno spremstvo draga rajnika k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter udeležencem sploh našo iskreno zahvalo.

Osobito pa se srčno zahvaljujemo visokospoštovanemu predsedniku o. kr. deželnega sodišča gospodu A. Levičniku in vsem velečenjenim uradnikom o. kr. sodišča za počaščenje spreveda.

V Ljubljani, dne 12. marca 1909.

**Zalujoči ostali.**

## Č. kr. avstrijske državne železnice.

## Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfova, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-38 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfova, Straža-Toplice, Kočevje.

2-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfova, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. žel., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvar:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamniku.

8-03 popoldne. Osebn. vlak v Kamniku.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamniku.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamniku. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano juž. žel.:

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka (čez Trbič, Jesenice, Gorice, Trsta, Trbič).

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 popoldne. Osebn. vlak iz Praga, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbič, Gorica, 1. žel., Jesenice, Trbič.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbič, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice, 1. žel., Trsta, c. kr. drž. žel., Jesenice, Trbič.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže, Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbič, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, 1. žel., Jesenice, Trbič.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbič, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta, c. kr. drž. žel., Gorice, 1. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano drž. kolodvar:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 popoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-50 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhod iz prihodov so označeni v srednjem evropskem času.)

**Č. kr. razvatalistvo državnih železnic v Trstu.**

Bober in ne premiad

## brivski pomočnik

vstopi lahko takoj pri Edvardu Cramerju v Wellfovih ulicah v Ljubljani. 1014-2

## Kompanjona

z 2000 K lito isurjen izdelovalec likerjev, vsakovrstnega žganja in polinkovca (Vermouth). — Sprejme tudi primerne službe.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

1062-1

## Pozor!

## kavarna „Mirija“

Kolodvorske ulice št. 22, 3 minute od južnega kolodvara 825-7

je vsak dan

## vso noč odprta.

V posebni sobi kavarne je na razpolago nov moderni električni pianino.

## Prva in edina

slovenska modna trgovina za gospode 38

## Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg 19, se slavnemu občinstvu za nakup zimskega blaga

najtopleje priporoča.

Zaloga velikanska

Cene brez konkurence!

## Dam v najem ali prodam

100 ali 200 po 1600 □ seznaj zemljišča za pšenice itd., v združenem kraju blizu Zagreba na Hrvaškem, na 3 do 6 let. Najemnina od 150 oralo 2250 gld. Gospodarske zgradbe v dobrem stanju. Ker je parna mlekarna v bližini ter mlekarstvo vrlo dobro uspeva, si lahko najemnik več iztrži za mleko nego znaša vsa najemnina, dočim v drugo preostane za njega. Nastop lahko takoj. — Ponudbe od dobrih marljivih gospodarjev prejema V. Krejčlik, lastelin, Pogančec, poštni Vrbovec na Hrvaškem. 1047-2

### Založništvo

Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Pravkar so izšle v najinem založništvo:

## Guy de Maupassant: NOVELE

Debeluška; Oskrbnik; Vrvica; Morlice; Srečanje; Končano; Pijane; Nekdaj; Pismo, ki so ga našli pri utopljenem; Poleno; Resnica dogodka; Razbita ladja.

Iz francoščine preložil

dr. IVO ŠORLI.

Dr. Ivo Šorli, že najbolje znan kot samostojen pesnik, nudi to svojo knjigo izboru prevod najlepših novel odličnega Franca Guy de Maupassanta, ki jih bodo radi čitali v slovenskih krogih. 912 6

8°, 220 strani. Broširane 3 K, eleg. vezane 4 K.

## Damske klobuke in slamnike

sprejema v 991-3

preformanje in popravilo

## modni salon

A. Vivod-Mozetič

v Ljubljani, Stari trg št. 21.

## Pevovodjo išče

„Pevsko društvo Sava“ 1150-2

na Savi, pošta Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Gospodje, kateri bi iz prijaznosti in proti povrnitvi stroškov poučevali enkrat na teden že precej dobro izveščani moški zbor, se prosijo pismene ponudbe vložiti na Josipa Božica, tajnika, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Št. 6011.

971 3

## Razglas.

Predkupovanje vsakdanjih živil, kakor zelenjadi, sadja, kuretnine, maščobe, jajce itd. je na vsem mestnem ozemlju pod kaznijo prepovedno

tudi v torek in petek popoldne.

Izvezo od te prepovedi je žito in tržno blago kot med, suhe češnje itd.

Prestopek prepovedi predkupovanja se kaznuje prvi pot z globo od 2 do 20 K, drugi pot z globo od 2 do 20 K in odvzetjem kupljenega blaga, tretji pot vrhu tega še z začasnno izključitvijo od trga, eventualno nadomesti v vseh treh slučajih globo primerni zapor (§ 70 občinskega reda).

## Mestni magistrat v Ljubljani

dne 28. februarja 1909.

## Priporočam za spomladansko sezijo

svojo popolnoma sortirano zalogo 1058-1

## izgotovljenih oblek

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

— v najmodernejših vzorih in kroju, po zmerno nizkih cenah. —

O. Bernatovič — „Angleško skladišče oblek“

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

## Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu. 14-29

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjevo ulico št. 2.

Rezervni fond K 300.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči računi ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.